

MOTTATT

06 MAR 2008

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.: 07/22242

Dato: 29.02.2008

Høring - utkast til endringer i foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven og lov om obligatorisk tjenstepensjon og utkast til forskrift om obligatorisk tjenstepensjon

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til Finansdepartementets høringsbrev av 21. desember 2007 vedrørende høringsnotat ny foretakspensjonsloven, innskuddspensjonsloven og lov om obligatorisk tjenstepensjon. Vårt svar oversendes via Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Høringen omhandler bl.a.

- behovet for regler om minstekrav til ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger
- avklaring av begrepet "eierinteresser i foretaket"
- avklaring av begrepet arbeidsgiver/innehaver
- avklaring av plikter etter pensjonslovene
- avklaring av rettigheter for arbeidstakere som ikke er fullt ut arbeidsføre

Behovet for regler om minstekrav til ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger

Vi er enig med Finansdepartementet i at det sannsynligvis er lite behov for en nærmere spesifisering av minstekravet enn det som allerede framgår av OTP-lovens § 4. På bakgrunn av at vi nå er i ferd med å utarbeide ett nytt regelverk for opptjening og beregning av folketrygd vil et minstekrav som tar utgangspunkt i gamle beregningsregler kanskje også virke uheldig, selv om disse reglene fortsatt vil leve parallelt med nye regler i mange år framover. Vi vil også påpeke at full folketrygd etter dagens satser beregnes som tilleggspensjon/sært tillegg og en grunnpensjon som tilsvarer enten 1 G eller 85 % av G avhengig av sivilstand.

I sammenheng med gjennomføring av pensjonsreformen skal også regelverket for offentlige tjenstepensjoner gjennomgås. Hvis man etter en slik gjennomgang finner behov for et minstekrav til pensjonsutbetaling, også for offentlig tjenstepensjon, bør tilsvarende og tydeligere regler vurderes gjennomført i regelverket til OTP. Offentlige tjenstepensjoner er i dag ikke omfattet av obligatorisk tjenstepensjon, jf. OTP-loven § 1 tredje ledd. Selv om de offentlige tjenstepensjonsordningene anses for å være gode, er det likevel slik at noen av medlemmene ender opp som "0-pensjonister".

Avklaring av begrepet "eierinteresser i foretaket"

Vi slutter oss til Finansdepartementets forslag om at begrepet "uten eierinteresser" presiseres i LOI og LOF og at bestemmelsen tas inn i forskrift til OTP-loven.

Avklaring av begrepet arbeidsgiver/innehaver

Vi har ingen merknader til Finansdepartementets vurderinger her.

Avklaring av plikter etter pensjonslovene

Vi slutter oss til Finansdepartementets forslag om å fjerne dagens motsetning i regelverket. LOF § 2-2 og LOI § 2-3 endres slik at et foretak som omfattes av OTP-loven også skal ha plikt til å opprette en tjenstepensjonsordning. Det vil fortsatt være opp til foretaket å avgjøre om arbeidsgiver/innehaver skal inngå i pensjonsordningen.

Vedrørende rettigheter for arbeidstakere som ikke er fullt ut arbeidsføre

Slik vi forstår utforming av forslag til unntaksbestemmelse i forskriften, vil delvis uføre som i sin arbeidsføre del er ansatte i ordinære virksomheter og fullt ut uføre som er ansatte i arbeidsmarkedsbedrifter ikke utlede rett til foretakspensjon. De vil videre likevel ha rett til innskuddspensjon.

Vi vil bemerke innledningsvis at vurderingen av lovens virkeområde når det gjelder rett til foretakspensjon bør gjøres individuelt for hver av disse gruppene, slik som høringsnotatet innledningsvis legger opp til. Dette fordi det er en reell forskjell mellom hhv arbeidsuføre arbeidstakere som har trygd som livsoppholdsyttelse, ev. lønn fra virksomheter som mottar statlig tilskudd for dette, og arbeidsføre arbeidstakere som i sin arbeidsføre del er ansatt i en virksomhet på ordinære lønns- og arbeidsvilkår.

Sondringen bør videre endres fra å være mellom ansatte i arbeidsmarkedsbedrifter og delvis uføre til hhv delvis uføre som er deltidsansatt i sin restarbeidsevnedel, og personer som arbeider samtidig som de er 100 % arbeidsuføre. Personer som er 100 % arbeidsuføre kan både være ansatt i et tiltak i regi av en arbeidsmarkedsbedrift og et tiltak i regi av en ordinær virksomhet. Det er derfor ikke bare ansatte i arbeidsmarkedsbedrifter som vil berøres av problemstillingen som er reist av NHO.

Delvis uføre som er deltidsansatt i sin restarbeidsevnedel

LOF § 3-8 er en unntaksbestemmelse for arbeidsuføre som fraviker fra lovens hovedregel om betingelser for medlemskap.

Ut fra en tolkning av bestemmelsen, herunder hva som er forutsatt i lovens forarbeider (Ot.prp nr. 47 (1998-1999)) forstår Arbeids- og velferdsdirektoratet bestemmelsen dit hen at med mindre annet er fastsatt i regelverket, kan arbeidsuføre arbeidstakere ikke bli medlem av pensjonsordningen før på det tidspunkt de rent faktisk utfører arbeid i stillingen de er ansatt i. Dette er en videreføring av reglene fra 1968.

For delvis uføre, er det ikke uvanlig at man har en varig 50 % uføregrad, og at man arbeider i en deltidsstilling i sin 50 % restarbeidsevnedel. Arbeids- og velferdsdirektoratet kan ikke se at gjeldende rett regulerer denne situasjonen. Vi finner verken at § 3-8 gir rettslig grunnlag for å innfortolke en forutsetning om at slike delvise uføre arbeidstakere må være 100 % arbeidsfør dersom stillingsandelen man arbeider i er 50 % for å være omfattet av lovens hovedregel, eller at det er foreliggende adgang til å forskriftsfeste et slikt unntak. Det avgjørende er slik direktoratet tolker bestemmelsen, er at

vedkommende for å bli medlem av ordningen må være 100 % frisk i sin arbeidsføre del, fra det tidspunkt vedkommende trer inn i deltidsstillingen.

Forutsatt at en arbeidstaker bruker sin restarbeidsevne i en stilling med ansettelse på ordinære lønns- og arbeidsvilkår, bør det ut fra et likebehandlingsperspektiv og arbeidervernperspektiv heller ikke gjennom denne regelverksrevisjonen etableres en rettslig adgang til å avskjære vedkommende fra lovens hovedregel om rett til foretakspensjon for sin restarbeidsevnedel.

For tilsvarende offentlige tjenstepensjonsordninger som for eksempel Statens Pensjonskasse og KLP er slike uføreforhold ikke satt som begrensning for å bli medlem. Vi kan videre ikke se at det foreligger risiko av betydning for at en slik rettighet vil virke incentivhemmende for arbeidsgiveres motivasjon for å ansette delvis uføre.

Utkast til forskriftbestemmelse § 1-2 bør reflektere at bestemmelsen er avgrenset mot denne gruppen.

Personer som arbeider samtidig som de er 100 % arbeidsuføre

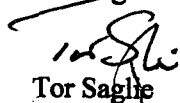
Arbeids- og velferdsdirektoratet støtter forslaget i høringsnotatet om at arbeidsuføre som er i et arbeidslignende forhold skal utlede en rett til innskuddspensjon.

Vi presiserer som nevnt innledningsvis at det ikke bør være avgjørende at ansettelsesforholdet er i en arbeidsmarkedsbedrift for å være omfattet av retten til innskuddspensjon. Det eksisterer flere tiltaksordninger for 100 % arbeidsuføre som er i regi av ordinære virksomheter, for eksempel tidsubestemt lønnstilskudd. Disse gruppene bør etter direktoratets oppfatning likebehandles.

Det vises i den sammenheng til at det gjennom tolkninger av andre arbeidervernelover er lagt til grunn at arbeidsuføre som utfører oppgaver av arbeidslignende karakter i en virksomhet vil anses som arbeidstakere, for eksempel i forhold til arbeidsmiljølovens vernebestemmelser og i forhold til yrkesskadeerstatningsloven. Dette gjelder uavhengig av om arbeidet utføres i en ordinær virksomhet eller i en arbeidsmarkedsbedrift. Direktoratet finner derfor at de hensyn som ligger bak innskuddspensjonsordningen for arbeidstakere som er ansatt på ordinære lønns- og arbeidsvilkår vil gjøre seg tilsvarende gjeldende for arbeidsuføre, både de som deltar i en arbeidssammenheng i arbeidsmarkedsbedrifter og de som deltar i tiltak i regi av ordinære virksomheter.

Personer i tiltak i ordinære virksomheter, som mottar lønn mot at NAV gir tilskudd til arbeidsgiver, bør i overensstemmelse med ovenstående falle i kategorien delvis uføre dersom de i løpet av tiltaksperioden opparbeider seg en økt arbeidsevne og virksomheten derav mottar gradvis mindre tilskudd. De bør da regnes som arbeidsuføre tilsvarende den prosentdel arbeidsgiver mottar tilskudd for. Den resterende arbeidsføre delen hvor de må anses å arbeide på ordinære vilkår for virksomheten, bør være innenfor virkeområdet til lovens hovedregel om rett til foretakspensjon.

Vennlig hilsen

Tor Saghe
Arbeids- og velferdsdirektør

Hilde Olsen
Direktør pensjon og ytelser